

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ, МЕДИЧНОГО ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВОЗНАВСТВА**

МЕДИЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

**НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ**

**Запоріжжя
2017**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ, МЕДИЧНОГО ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВОЗНАВСТВА**

Алексєєв О.Г., Алексєєва І.М., Аніщенко М.А.

МЕДИЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

**НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ**

**Запоріжжя
2017**

УДК 614.2:34(477)(075.8)
ББК 67:5я73
А46

Автори:

Алексєєв О.Г. - доц., к. фарм. н.
Алексєєва І.М. - доц., к. фарм. н.
Аніщенко М.А. - ас., к. юр. н.

Під редакцією зав. кафедрою, д.ф.н., проф. *Книша Є.Г.*

Рецензенти:

Туманський В.О. д. мед. н., професор
Панасенко О.І. д. фарм. н., професор

Алексєєв О. Г.
А46 Медичне право України : навчальний посібник до практичних
занять для провізорів-інтернів / О. Г. Алексєєв, І. М. Алексєєва, М. А.
Аніщенко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – 83 с.

Розглянуто та затверджено:

на методичному засіданні кафедри управління та економіки фармації,
медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ
(протокол №__ от «__» _____ 2016г.),
на цикловій методичній комісії з фармацевтичних дисциплін ЗДМУ
(протокол №__ от «__» _____ 2016г.),
на центральній методичній раді ЗДМУ
(протокол № 3 от « 02 » березня 2016г.)

Зміст

<i>Вступ</i>	<i>5</i>
<i>Таблиця завдань</i>	<i>7</i>
<i>Тема. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин. Юридична відповідальність медичних та фармацевтичних працівників за професійні правопорушення</i>	<i>8</i>
<i>Тема. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я</i>	<i>9</i>
<i>Перелік індивідуальний завдань</i>	<i>11</i>
<i>Теоретичні питання</i>	<i>18</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>18</i>
<i>Ситуаційні завдання</i>	<i>60</i>
<i>Рекомендована література</i>	<i>78</i>

Вступ

Практичні заняття є однією із форм засвоєння навчального матеріалу, метою якого є поглиблення знань, які були отримані інтернами під час відвідування лекцій, формування у них вмінь і досвіду застосування цих знань, навиків творчого мислення, аналізу та вирішення різноманітних правових ситуацій.

Практичні заняття дають змогу розширити та систематизувати знання з навчальної дисципліни.

Під час підготовки до практичних завдань інтерн повинен виконати індивідуальне завдання:

- проаналізувати нормативні джерела, які стосуються тематики практичного заняття

- дати відповіді на теоретичні питання

- розв'язати тестові завдання та ситуаційні завдання

Теми практичних занять розміщені у послідовному порядку і відповідають тематиці практичних занять, передбачених Робочою програмою навчальної дисципліни «Медичне право України» фармацевтів-інтернів факультету післядипломної освіти.

Відповіді на теоретичні питання, тестові завдання та ситуаційні завдання готуються інтерном самостійно на основі опрацьованих ним рекомендованих джерел, які стосуються практичного заняття.

Підготовка індивідуальних завдань є обов'язковою, тому що час практичного заняття, при наданні відповідей на теоретичні запитання, повинен надати чітку й аргументовану відповідь, підкріплену посиланнями на джерела права, рекомендовану літературу, юридичну практику.

Індивідуальні завдання виконуються інтерном у письмовій формі (в окремому зошиті). Кожен тест містить одну правильну відповідь. Розв'язання ситуаційних завдань повинно містити чітку відповідь на поставлене запитання з посиланням на чинне законодавство України (бажано й судову практику). В разі, якщо, інтерн вважає, що задача може мати декілька розв'язків, він повинен зазначити кожен із них. Під час заняття, при розв'язанні задачі, інтерн повинен дати чітку відповідь та бути готовим відповісти на додаткові запитання, які можуть бути поставлені викладачем, або ж іншими інтернами.

Тематичний план практичних занять

№	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин. Юридична відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення	2
2.	Тема 2. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я	2
Разом		4

ТАБЛИЦЯ ЗАВДАНЬ

№ завдання	№ питання з індивідуального завдання	№ завдання	№ питання з індивідуального завдання	№ завдання	№ питання з індивідуального завдання	№ завдання	№ питання з індивідуального завдання
1	1,41,81-86,206,245	26	26,55,117-122,211,240	51	11,70,147-152,216,235	76	36,45,183-188,222,229
2	2,79,87-92,207,244	27	27,54,123-128,212,239	52	12,69,153-158,217,234	77	37,44,189-204,223,228
3	3,78,93-98,208,243	28	28,53,129-124,213,238	53	13,68,159-164,218,233	78	38,43,99-104,206,246
4	4,77,99-104,209,242	29	29,52,135-140,214,237	54	14,67,165-170,219,232	79	39,42,105-110,207,244
5	5,76,105-110,210,241	30	30,51,141-146,215,236	55	15,66,171-176,220,231	80	2,79,111-116,208,243
6	6,75,111-116,211,240	31	31,50,147-152,216,235	56	16,65,177-182,221,230	81	3,78,117-122,209,242
7	7,74,117-122,212,239	32	32,49,153-158,217,234	57	17,64,183-188,222,229	82	4,77,123-128,210,241
8	8,73,123-128,213,238	33	33,48,159-164,218,233	58	18,63,189-204,223,228	83	5,76,135-140,211,240
9	9,72,129-134,214,237	34	34,47,165-170,219,232	59	19,62,205,81-84,224,226	84	6,75,141-146,212,239
10	10,71,135-140,215,236	35	35,46,171-176,220,231	60	20,61,87-92,225,227	85	7,74,147-152,213,238
11	11,70,141-146,216,235	36	36,45,177-182,221,230	61	21,60,93-98,207,244	86	8,73,153-158,214,237
12	12,69,147-152,217,234	37	37,44,183-188,222,229	62	22,59,99-104,208,243	87	9,72,159-164,215,236
13	13,68,153-158,218,233	38	38,43,189-204,223,228	63	23,58,105-110,209,242	88	10,71,165-170,216,235
14	14,67,159-164,219,232	39	39,42,205,81-84,224,227	64	24,57,111-116,210,241	89	11,70,171-176,217,234
15	15,66,165-170,220,231	40	40,80,81-86,225,226	65	25,56,117-122,211,240	90	12,69,177-182,218,233
16	16,65,171-176,221,230	41	1,41,87-92,206,245	66	26,55,123-128,212,239	91	13,68,183-188,219,232
17	17,64,177-182,222,229	42	2,29,93-98,207,244	67	27,24,129-134,213,238	92	14,67,189-204,220,231
18	18,63,183-188,223,228	43	3,78,99-104,208,243	68	28,53,135-140,214,237	93	15,66,81-86,221,230
19	19,62,189-204,224,227	44	4,77,105-110,209,244	69	29,52,141-146,215,236	94	16,65,87-92,222,229
20	20,61,205,81-84,225,226	45	5,76,111-116,210,241	70	30,51,147-152,216,235	95	17,64,93-98,223,228
21	21,60,81-86,206,246	46	6,75,117-122,211,240	71	31,50,153-158,217,234	96	18,63,99-104,208,243
22	22,59,87-92,207,244	47	7,74,123-128,212,239	72	32,49,159-164,218,233	97	19,62,105-110,209,242
23	23,58,93-98,208,243	48	8,73,129-134,213,238	73	33,48,165-170,219,232	98	20,61,111-116,210,241
24	24,57,99-104,209,242	49	9,72,135-140,214,237	74	34,47,171-176,220,231	99	21,60,117-122,211,240
25	25,56,105-110,210,241	50	10,71,141-146,215,236	75	35,46,177-182,221,230	100	22,59,123-128,212,239

**Тема. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.
Юридична відповідальність медичних та фармацевтичних
працівників за професійні правопорушення**

План заняття

1. Система прав людини у сфері охорони здоров'я.
2. Права й обов'язки пацієнтів.
3. Права й обов'язки медичних працівників.
4. Правовий статус законних представників.
5. Механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
6. Юридична відповідальність медичних працівників: загальна характеристика.
7. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.
8. Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я.
9. Адміністративна та дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
10. Юридична практика у сфері охорони здоров'я.

Тема. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я

План заняття

1. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері фармації, зокрема обігу лікарських засобів.
2. Правові основи фармації в Україні.
3. Проведення фармацевтичної діяльності.
4. Фармацевтична опіка: правові аспекти. Поняття і правовий статус фармацевтичних працівників.
5. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійні правопорушення.
6. Загальна характеристика законодавства у сфері забезпечення населення лікарськими засобами. Створення, виробництво і реалізація лікарських засобів: правові аспекти.
7. Патентування лікарських засобів. Поняття та правовий режим генеричних лікарських засобів.
8. Підстави і порядок видачі примусової ліцензії на патент, об'єктом якого є лікарський засіб.

9. Юридичні гарантії забезпечення лікарськими засобами і засобами медичного призначення окремих категорій населення в Україні

Перелік індивідуальних завдань (для письмового виконання)

Теоретичні питання

1. Дайте визначення поняття “правове регулювання”. Яка на вашу думку основна мета правового регулювання?
2. Визначте предмет правового регулювання. Що є предметом правового регулювання у галузі охорони здоров’я?
3. Які ознаки правового регулювання вам відомі? Перелічіть та надайте характеристику.
4. Які методи правового впливу Вам відомі? Дайте визначення кожному з них.
5. Перелічіть та дайте визначення кожному з видів правового регулювання.
6. Які засоби правового регулювання Вам відомі? Дайте визначення кожному з них.
7. Надайте визначення поняття “тип правового регулювання”. Які типи правового регулювання Вам відомі ?
8. Надайте визначення механізму правового регулювання. Перелічіть основні його елементи та охарактеризуйте.
9. Назвіть основні періоди в історії розвитку правового регулювання медичної та фармацевтичної діяльності в Україні.
10. Які джерела давньоруського права, у яких було закріплено норми щодо регулювання медичної та фармацевтичної діяльності Вам відомі ?

11. Які суб'єкти правового регулювання у сфері охорони здоров'я Вам відомі?
12. За допомогою яких методів здійснюється правове регулювання у сфері охорони здоров'я ?
13. Розкрийте зміст конституційних норм які регулюють суспільні відносини у сфері охорони здоров'я та фармацевтичної діяльності?
14. Надайте визначення поняттю «Медичне право».
15. Джерела медичного права України: поняття та характеристика.
16. Медичне право та його місце у системі права.
17. Предмет, метод і система медичного права.
18. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.
19. Назвіть основні професійні права та пільги фармацевтичних працівників.
20. Перелічіть основні професійні обов'язки фармацевтичних працівників.
21. Розкрийте зміст визначення «здоров'я», «охорона здоров'я»?
22. Надайте загальну характеристику Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”.
23. Законодавство про лікарські засоби. Зміст та характеристика.
24. Проаналізуйте терміни та поняття наведені у Законі України «Про лікарські засоби». Надайте відповідь у вигляді таблиці.
25. Загальна характеристика розділу II Закону України «Про лікарські засоби» - Створення лікарських засобів. Складові частини.

26. Надайте загальну характеристику розділу III Закону України «Про лікарські засоби» - Виробництво лікарських засобів: умови, вимоги.

27. Надайте загальну характеристику розділу IV Закону України «Про лікарські засоби» - Держаний контроль якості лікарських засобів: поняття, завдання, правовий захист посадових осіб.

28. Надайте загальну характеристику розділу V Закону України «Про лікарські засоби» - Ввезення в Україну та вивезення з України лікарських засобів.

29. Надайте загальну характеристику розділу V Закону України «Про лікарські засоби» - Реалізація лікарських засобів: загальні вимоги, порядок торгівлі, утилізація та знищення ЛЗ.

30. Розкрийте зміст Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори». Надайте визначення термінам та поняттям наданим у законі.

31. Надати класифікацію наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, згідно із Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори». Відповідь оформіть у вигляді таблиці.

32. Загальний порядок здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та особливості ліцензійних вимог та умов.

33. Надайте загальну характеристику Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». Визначення термінів та понять.

34. Організація протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.
35. Заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.
36. Заходи протидії незаконному вживанню наркотичними засобами або психотропними речовинами.
37. Дайте визначення юридичної відповідальності. Проаналізуйте основні принципи юридичної відповідальності.
38. Назвіть підстави притягнення та звільнення від юридичної відповідальності.
39. Основні трудові права працівників. Регулювання трудових відносин.
40. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
41. Забезпечення трудової дисципліни. Обов'язки власника та працівника.
42. Поняття, підстави та умови матеріальної відповідальності. Як ви розумієте матеріальну відповідальність фармацевтичних працівників?
43. Види матеріальної відповідальності, згідно законодавства України. Надати характеристику.
44. Відшкодування матеріальних збитків, згідно законодавства. Порядок покриття шкоди, заподіяної працівником.
45. Забезпечення трудової дисципліни. Дайте визначення та охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність фармацевтичних працівників.

46. У чому полягають основні принципи накладення дисциплінарного стягнення у сфері фармацевтичної діяльності?
47. Порядок застосування дисциплінарних стягнень. Оскарження дисциплінарного стягнення. Зняття дисциплінарного стягнення.
48. Що розуміють під адміністративною відповідальністю? Мета та види адміністративних стягнень.
49. Порядок накладання адміністративних стягнень.
50. Що таке адміністративне правопорушення?
51. Продаж лікарських засобів без рецепта у заборонених законодавством випадках.
52. Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах.
53. Порушення обмежень, встановлених для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності.
54. Кримінальна відповідальність: завдання, підстави.
55. Наведіть класифікацію та назвіть види злочинів, за які фармацевтичні працівники можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності.
56. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником.
57. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

58. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.
59. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.
60. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин.
61. Порухення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
62. Проаналізуйте стан нормативно-правового забезпечення прав фармацевтичних працівників на відстоювання своїх прав і інтересів.
63. Який порядок звернення до суду першої інстанції?
64. Дайте характеристику та визначте соціальну роль Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”.
65. Охарактеризуйте основні повноваження Уповноваженого Верховної Ради по правам людини.
66. Яка на Вашу думку роль прокуратури при здійсненні функцій по захисту прав громадян? Обґрунтуйте свою думку.
67. Проаналізуйте порядок звернення до Європейського Суду з прав людини.
68. Назвіть основні елементи позову.
69. Дайте характеристику державному контролю як функції державного управління.
70. Назвіть основні принципи контролю.

71. Які форми контролю у сфері виконавчої влади Вам відомі?
72. Назвіть основні завдання МОЗ відповідно до чинного законодавства.
73. Охарактеризуйте повноваження управлінь охорони здоров'я обласних адміністрацій.
74. Який порядок здійснення державного контролю за дотриманням ліцензійних умов?
75. Надайте характеристику системі контролю якості ліків в Україні. Які державні органи уповноважені на здійснення відповідного контролю ?
76. Особливості патентування лікарських засобів. Правове обґрунтування.
77. Поняття та правовий режим генеричних лікарських засобів.
78. Підстави і порядок видачі примусової ліцензії на патент, об'єктом якого є лікарський засіб.
79. Юридичні гарантії забезпечення лікарськими засобами і засобами медичного призначення окремих категорій населення в Україні.
80. Стандарт надання в МОЗ України адміністративної послуги з видачі посвідчення про державну реєстрацію лікарських засобів.

Тестові завдання

81. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, медична допомога - це:

- а) діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я;
- б) процес лікування пацієнта в закладі охорони здоров'я;
- в) діяльність професійних лікарів та цілителів щодо оздоровлення населення держави;
- г) діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами.

82. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, пацієнтом є:

- а) особа, яка має право звернутися до закладу охорони здоров'я;
- б) фізична особа, яка звернулася за медичною допомогою та/або якій надається така допомога;
- в) фізична особа, яка уклала договір про надання медичних послуг із закладом охорони здоров'я;
- г) фізична особа, яка проходить професійний медогляд.

83. В Конституції України (ст. 49) закріплено, що:

- а) у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно;
- б) в усіх закладах охорони здоров'я, незалежно від форм власності, медична допомога надається безоплатно;
- в) в Україні діє страхова медицина;
- г) у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медичні послуги надаються безоплатно.

84. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, основним принципом охорони здоров'я не є:

- а) високий рівень соціального забезпечення працівників сфери охорони здоров'я;
- б) дотримання прав і свобод людини і громадянина в сфері охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій;
- в) визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України;
- г) рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в сфері охорони здоров'я.

85. Право громадянина України на охорону здоров'я не передбачає:

- а) безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку;
- б) фізичний та духовний розвиток особистості;
- в) участь в управлінні охороною здоров'я та проведенні громадської експертизи з цих питань у порядку, передбаченому законодавством;
- г) оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я.

86. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, не є гарантією права на охорону здоров'я:

- а) створення розгалуженої мережі закладів охорони здоров'я;
- б) організації і проведення системи державних і громадських заходів щодо охорони та зміцнення здоров'я;
- в) право кожного скористатись платними послугами в сфері охорони здоров'я;
- г) встановлення відповідальності за порушення прав і законних інтересів громадян у сфері охорони здоров'я.

87. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, виділяють такі види медичної допомоги:

- а) терапевтична, хірургічна, офтальмологічна, гастроентерологічна, гінекологічна, урологічна, стоматологічна, отоларингологічна, проктологічна, дерматовенерологічна, онкологічна;
- б) первинна, вторинна, третинна;
- в) екстрена, первинна, вторинна, третинна, паліативна;

г) екстрена, первинна, вторинна, третинна, паліативна, реабілітація.

88. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, рішення про обмеження прав громадян, пов'язані із станом їх здоров'я, можуть бути оскаржені:

- а) до органів внутрішніх справ;
- б) до прокуратури;
- в) в адміністративному порядку;
- г) в судовому порядку.

89. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, до обов'язків громадян сфері охорони здоров'я не належить:

- а) вчасно звертатися до закладів охорони здоров'я за медичною допомогою;
- б) піклуватись про своє здоров'я та здоров'я дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;
- в) у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення;
- г) вживати передбачених [Законом України](#) "Про екстрену медичну допомогу", заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги іншим особам, які знаходяться у невідкладному стані.

90. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, заклад охорони здоров'я провадить свою діяльність на підставі:

- а) статуту (положення), що затверджується власником закладу (уповноваженим ним органом);
- б) статуту (положення), що затверджується трудовим колективом закладу (уповноваженим ним органом);
- в) Конституції та законів України;
- г) наказів МОЗ України.

91. Проведення господарської діяльності в сфері охорони здоров'я, яка відповідно до закону підлягає:

- а) ліцензуванню;
- б) патентуванню;
- в) акредитації;
- г) атестації.

92. Медичні, фізіологічні та санітарно-гігієнічні вимоги щодо життєвого рівня населення затверджуються:

- а) місцевими радами;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Президентом України;
- г) Верховною Радою України.

93. Відповідно до чинного законодавства, забороняється проведення клінічних випробувань лікарських засобів за участю малолітньої або неповнолітньої особи:

- а) яка позбавлена батьківського піклування, усиновленої дитини або дитини-сироти;
- б) яка є дитиною-сиротою;
- в) хворої на тяжку інфекційну хворобу;
- г) правильні всі вищевказані варіанти.

94. Фармакопейна стаття – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

95. Державний реєстр лікарських засобів України – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

96. Державна Фармакопея України – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

97. Технологічний регламент виготовлення лікарського засобу – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

98. Відповідно до Міжнародного кодексу лікарської етики, неетичними вважаються наступні види діяльності:

- а) торгівля медичними препаратами;
- б) реклама медичних препаратів;
- в) самореклама лікаря;
- г) правильно все вищезазначене.

99. Сучасне законодавство визначає такі умови настання цивільно-правової відповідальності:

- а) протиправна поведінка та заподіяння шкоди пацієнту;
- б) причинний зв'язок між протиправністю та настанням шкідливих наслідків;
- в) вина медичного працівника;
- г) правильні всі вищевказані відповіді.

100. Дисциплінарна відповідальність медичного працівника настає за:

- а) порушення трудових обов'язків;
- б) завдання майнової або немайнової шкоди особі;
- в) порушення встановленого порядку державного управління;
- г) вчинення суспільно небезпечного діяння.

101. Документ, що посвідчує акредитацію закладу охорони здоров'я, називається:

- а) ліцензія про акредитацію;
- б) сертифікат про акредитацію;
- в) свідоцтво про акредитацію;
- г) акредитаційний сертифікат.

102. До обов'язкових документів, які додаються до заяви про акредитацію закладу охорони здоров'я, не належить:

- а) копія положення (статуту) закладу;

- б) копія ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;
- в) копія рішення (наказу) про призначення керівника закладу;
- г) звіт про медичні кадри.

103. Організація проведення медичних оглядів працівників здійснюється:

- а) за рахунок роботодавця;
- б) за рахунок працівника;
- в) за бюджетні кошти;
- г) за рахунок Фонду соціального страхування.

104. Періодичність проведення медичних оглядів у закладах охорони здоров'я може змінюватися:

- а) лікарською комісією з проведення медогляду;
- б) лікуючим лікарем працівника;
- в) органами санітарно-епідеміологічної служби;
- г) всі відповіді правильні.

105. Працівники, зайняті на роботах, що потребують професійного добору, повинні надати комісії, яка проводить медичний огляд:

- а) довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду;
- б) сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду;
- в) висновок психофізіологічної експертизи;
- г) всі відповіді правильні.

106. Медичне право як сукупність правових норм є:

- а) галуззю права;
- б) інститутом права;
- в) галуззю законодавства;
- г) підгалуззю права.

107. Яка стаття Конституції України передбачає право на безоплатну медичну допомогу:

- а) 46;
- б) 48;
- в) 49;
- г) 53.

108. Документ про закінчення інтернатури, називається:

- а) диплом;
- б) свідоцтво;

- в) сертифікат;
- г) атестат.

109. Відповідно до Конституції України, життя і здоров'я людини є:

- а) найвищою соціальною цінністю;
- б) найвищою цінністю держави;
- в) найвищим природно- соціальним здобутком кожної людини;
- г) всі відповіді правильні.

110. Функція охорони здоров'я належить до наступного виду функцій держави:

- а) зовнішня функція;
- б) зовнішня соціальна функція;
- в) внутрішня соціальна;
- г) зовнішня екологічна.

111. Первинною ланкою в системі медичного права є :

- а) правова норма;
- б) інститут права;
- в) нормативно-правовий акт;
- г) правовий звичай.

112. *Обов'язковій акредитації підлягають:*

- а) всі заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності;
- б) всі заклади охорони здоров'я, включаючи аптечні, незалежно від форми власності;
- в) лише державні заклади охорони здоров'я;
- г) лише приватні заклади охорони здоров'я.

113. *Перша акредитація закладу охорони здоров'я проводиться:*

- а) через п'ять років від початку провадження діяльності;
- б) через два роки від початку провадження діяльності;
- в) через три роки від початку провадження діяльності;
- г) через один рік від початку провадження діяльності.

114. *Наступні акредитації закладу охорони здоров'я проводяться:*

- а) кожні п'ять років;
- б) кожні два роки;
- в) кожні три роки;
- г) кожні десять років.

115. *Не є злочином наступне правопорушення в галузі охорони здоров'я:*

- а) порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та (або) її компонентів і препаратів;
- б) неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником;
- в) порушення прав пацієнта;
- г) насильницьке донорство.

116. Відповідно до законодавством, інтерном є:

- а) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного спрямування і навчається з метою отримання кваліфікації лікаря або провізора певної спеціальності відповідно до переліку лікарських або провізорських спеціальностей;
- б) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування, навчається виключно на відповідних клінічних кафедрах з метою отримання кваліфікації лікаря;
- в) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного та здійснює спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок;
- г) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування та кваліфікацію лікаря певної спеціальності відповідно до переліку лікарських спеціальностей і навчається з метою поглиблення професійних знань, підвищення рівня компетентності лікаря-спеціаліста.

117. Молодий фахівець (медик або фармацевт) повинен прийти до місця призначення на роботу у термін:

- а) визначеній у направленні на роботі;
- б) десяти днів після закінчення ним вищого навчального закладу;
- в) одного місяця після закінчення ним вищого навчального закладу;
- г) двох тижнів після закінчення ним вищого навчального закладу.

118. Якщо замовник відмовив у прийнятті на роботу молодого фахівця, останній звертається до:

- а) вищого медичного навчального закладу, який він закінчив;
- б) місцевого управління охорони здоров'я;
- в) МОЗ;
- г) Державної служби зайнятості.

119. Молодим фахівцям (медикам і фармацевтам), які одержали направлення на роботу після закінчення вищого медичного навчального закладу, надається відпустка тривалістю:

- а) 24 календарні дні;
- б) 30 календарних днів;
- в) 56 календарних днів;
- г) 14 календарних днів.

120. Молодим фахівцям (медикам і фармацевтам), які звернулися за сприянням у працевлаштуванні до державної служби зайнятості і зареєстровані як такі, що шукають роботу, підшукується підходяща робота з урахуванням спеціальності протягом:

- а) десяти днів з моменту реєстрації;
- б) одного місяця з моменту реєстрації;
- в) чотирнадцяти з моменту реєстрації;
- г) одного місяця з моменту реєстрації.

121. Визначення місця працевлаштування персонально кожного випускника вищого медичного (фармацевтичного) закладу освіти проводиться комісією з працевлаштування випускників не пізніше ніж за:

- а) 4 місяці до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- б) 5 місяців до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- в) 1 місяць до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- г) 6 місяців до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти.

122. Серед видів правового регулювання розрізняють:

- а) просте та складне;
- б) нормативне та індивідуальне;
- в) централізоване та децентралізоване;
- г) загальнодержавне та місцеве.

123. Засіб регулювання суспільних відносин, при якому в нормах права закріплюють юридичні обов'язки утриматись від скоєння дій певного роду це:

- а) покарання;
- б) заборона;
- в) дозвіл;
- г) припис.

124. До основних засобів правового регулювання відносять:

- а) дозволи та зобов'язання;
- б) дозволи, зобов'язання та заборони;
- в) приписи, зобов'язання та покарання;
- г) приписи, покарання та заборони.

125. Типами правового регулювання є:

- а) загальнодозволений та спеціальнодозволений;

- б) зобов'язуючий та рекомендуєчий;
- в) імперативний та диспозитивний;
- г) централізований та децентралізований.

126. Сукупність прийомів та засобів за допомогою яких регулюється поведінка людей це:

- а) засіб правового регулювання;
- б) предмет правового регулювання;
- в) метод правового регулювання;
- г) вид правового регулювання.

127. Серед методів правового регулювання розрізняють:

- а) імперативний та диспозитивний;
- б) централізований та децентралізований;
- в) дозвільний та забороняючий;
- г) публічний та приватний.

128. Елементами механізму правового регулювання є:

- а) правовий вплив, правове виховання;
- б) норми права, правовідносини;
- в) норми права, юридичний факт, правовідносини, акти реалізації прав та обов'язків;
- г) система права, норма права, правовідносини.

129. Модель поведінки у правових відносинах закріплює:

- а) норма права;
- б) юридичний факт;
- в) акт реалізації прав та обов'язків;
- г) охоронний акт.

130. Юридичний факт це:

- а) засіб переводу загальних моделей поведінки, які закладені в нормах права у конкретну індивідуалізовану поведінку суб'єктів;
- б) фактична поведінка суб'єктів правовідносин, пов'язана зі здійсненнями своїх прав та обов'язків;
- в) передбачені нормами права життєві ситуації які тягнуть за собою юридичні наслідки: виникнення, зміну та припинення правових відносин.

131. Для вирішення питань державного управління охорони здоров'я в Московській державі у 1581 році було утворено:

- а) аптечний приказ;
- б) санітарна колегія;
- в) медична колегія;
- г) медично-санітарна колегія.

132. Якою статтею Конституції України передбачено право громадян на охорону здоров'я?

- а) 21;
- б) 41;
- в) 49;
- г) 50.

133. Який кодифікований нормативний акт України відносить здоров'я до особистих немайнових благ?

- а) Сімейний кодекс;
- б) Цивільний кодекс;
- в) Кримінальний кодекс;
- г) Кодекс законів про працю України.

134. У якому кодифікованому нормативному акті України гарантовано державну охорону сім'ї, материнства та дитинства?

- а) у Цивільному кодексі;
- б) у Кримінальному кодексі;
- в) у Кодексі України про адміністративні правопорушення;
- г) у Сімейному кодексі.

135. Який кодифікований нормативний акт України містить норми щодо обов'язкового медичного огляду певних категорій працівників?

- а) Сімейний кодекс;
- б) Кодекс законів про працю України;
- в) Цивільний кодекс;
- г) Повітряний кодекс.

136. Основний нормативно-правовий акт, норми якого регулюють правові відносини в галузі охорони здоров'я має назву:

- а) Закон України “Законодавство щодо охорони здоров'я”;
- б) Закон України “Основи законодавства про охорону здоров'я”;
- в) Закон України “Основи законодавства про лікувальну діяльність”;
- г) Закон України “Законодавство України з питань охорони здоров'я населення”.

137. Основу державної політики охорони здоров'я в Україні формує:

- а) Президент України;
- б) Верховна Рада України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Міністерство охорони здоров'я України.

138. Спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади в галузі охорони здоров'я є:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Секретаріат Президента України;
- в) Міністерство охорони здоров'я України;
- г) Верховна Рада України.

139. Дозовані лікарські засоби в тому вигляді та стані, в якому їх застосовують, це:

- а) діючі речовини (субстанції);
- б) готові лікарські засоби;
- в) допоміжні речовини;
- г) радіоактивні лікарські засоби.

140. НТД, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу:

- а) Державна Фармакопея України;
- б) технологічний регламент виготовлення лікарського засобу;
- в) фармакопейна стаття;
- г) Державний реєстр лікарських засобів України.

141. Лікарські засоби можуть створюватись:

- а) підприємствами та установами
- б) організаціями, установами та підприємствами;
- в) підприємствами, установами, організаціями та громадянами;
- г) громадянами або підприємствами.

142. Чи передбачає доклінічне вивчення лікарських засобів фізичне та /або біологічне наукове дослідження?

- а) передбачає;
- б) не передбачає;

143. З якою метою проводяться клінічні випробування лікарських засобів?

- а) підтвердження ефективності лікарського засобу;
- б) підтвердження нешкідливості лікарського засобу;
- в) встановлення ефективності та нешкідливості лікарського засобу;
- г) усі перелічені відповіді.

144. Заява щодо проведення клінічного випробування лікарського засобу подається до:

- а) Міністерства внутрішніх справ України або уповноваженого ним органу;

- б) Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я населення;
- в) Міністерства охорони здоров'я України або уповноваженого ним органу;
- г) Національної Академії Наук України.

145. Рішення про клінічні випробування лікарського засобу приймається за наявності:

- а) позитивних висновків експертизи матеріалів доклінічного вивчення щодо ефективності лікарського засобу та його безпечності;
- б) переконливих даних про те, що ризик побічної дії лікарського засобу буде значно нижчим за очікуваний позитивний ефект;
- в) дозволу Генеральної прокуратури України;
- г) відповіді “1” та “2”

146. Чи можливе клінічне випробування лікарського засобу без письмової згоди пацієнта (добровольця)?

- а) можливе;
- б) не можливе;
- в) можливе тільки у випадку, якщо пацієнт психічно хворий;
- г) можливе тільки у випадку, якщо пацієнт відбуває покарання у місцях позбавлення волі.

147. Чи є необхідним укладання договору про страхування життя та здоров'я пацієнта (добровольця) замовником клінічних випробувань лікарського засобу ?

- а) така вимога не обов'язковою;
- б) так замовник повинен укласти такий договір;
- в) ні, такий договір укладається самим пацієнтом;

148. Чи додається до заяви про державну реєстрацію лікарського засобу зразок його упаковки?

- а) додається в обов'язковому порядку;
- б) не додається;
- в) додається за додатковим зверненням відповідного органу;

149. Рішенням про державну реєстрацію лікарського засобу:

- а) затверджується фармакопейна стаття;
- б) затверджуються методи контролю якості лікарського засобу;
- в) лікарському засобу присвоюється реєстраційний номер;
- г) усі вище перелічені відповіді.

150. У Державному реєстрі лікарських засобів України зазначаються:

- а) торговельна назва лікарського засобу;

- б) міжнародна патентована назва;
- в) хімічна назва чи склад;
- г) відповіді “1” та “3”.

151. На зареєстрований лікарський засіб заявнику видається:

- а) дозвіл;
- б) ліцензія;
- в) посвідчення;
- г) погодження.

152. Лікарський засіб може застосовуватись в Україні з дня його державної реєстрації:

- а) протягом одного року;
- б) протягом трьох років;
- в) протягом п'яти років;
- г) протягом сьомі років

153. Виробництво лікарських засобів здійснюється:

- а) фізичними особами;
- б) юридичними особами;
- в) фізичними або юридичними особами;

154. Підставою для видачі ліцензії на виробництво лікарських засобів є:

- а) наявність відповідної матеріально-технічної бази;
- б) наявність кваліфікованого персоналу;
- в) умов щодо контролю за якістю лікарських засобів;
- г) відповіді “1”, “2”, “3”.
- д) відповіді “1” та “2”.

155. Загальні вимоги до матеріально-технічної бази для виробництва лікарських засобів встановлюються:

- а) Державною санітарною службою України;
- б) Комітетом з питань охорони здоров'я Верховної Ради України;
- в) Державним комітетом України з медичної та мікробіологічної промисловості;
- г) Національною академією медичних наук України.

156. Наркотичні засоби, у тому числі рослини, і психотропні речовини, включені до списків № 1, № 2 та № 3, обіг яких на території України заборонено, містяться у:

- а) Таблиці I;
- б) Таблиці II;
- в) Таблиці III;
- г) Таблиці IV.

157. У якому кодифікованому акті врегульовані питання трудової дисципліни:

- а) Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- б) Цивільний кодекс України;
- в) Кодекс законів про працю України;
- г) Кримінальний кодекс України.

158. Відповідно до чинного законодавства, фармацевтичні працівники зобов'язані:

- а) своєчасно і точно виконувати розпорядження власника або уповноваженого ним органу;
- б) додержуватись трудової і технологічної дисципліни;
- в) додержуватись вимог нормативних актів про охорону праці;
- г) дбайливо ставитись до майна власника, з яким укладено трудовий договір;
- д) усі вище перелічені відповіді.

159. За допомогою якого локального нормативного акту конкретизуються та врегульовуються питання трудової дисципліни в закладах охорони здоров'я?

- а) Статут;
- б) Колективний договір;
- в) Правила внутрішнього трудового розпорядку.

160. Які заохочення за сумлінну працю можуть застосовуватись до працівників охорони здоров'я?

- а) премія;
- б) почесна грамота;
- в) грошовий подарунок;
- г) будь яке з перелічених заохочень за умови, що вони містяться у затверджуваними трудовим колективом правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- д) пункти 1 та 3.

161. Чи заносяться до трудових книжок працівників охорони здоров'я відомості про заохочення?

- а) заносяться;
- б) не заносяться.

162. Які переваги та пільги мають працівники які успішно та сумлінно виконують свої трудові обов'язки?

- а) в галузі соціально-культурного обслуговування;
- б) в галузі житлово-побутового обслуговування;
- в) просування по роботі;
- г) ніяких переваг та пільг вказані працівники не мають;
- д) відповіді 1, 2, та 3.

163. Які види дисциплінарних стягнень передбачені чинним законодавством про працю вам відомі?

- а) догана;
- б) сувора догана;
- в) звільнення;
- г) усі перелічені відповіді;
- д) відповіді 1 та 3.

164. Яким органом застосовується дисциплінарне стягнення?

- а) керівником або органом, якому надано право прийняття на роботу даного працівника;
- б) профспілковим органом закладу охорони здоров'я;
- в) правоохоронним органом.

165. Після якого строку з дня вчинення проступку не може накладатись дисциплінарне стягнення?

- а) 3 місяці;
- б) 6 місяців;
- в) 1 рік.

166. Не пізніше якого строку з дня виявлення проступку застосовується дисциплінарне стягнення?

- а) 10 днів;
- б) 1 місяць;
- г) 3 місяці.

167. До строку застосування дисциплінарного стягнення не зараховується час:

- а) перебування працівника у відпустці;
- б) тимчасової непрацездатності працівника;
- в) усі вище перелічені відповіді.

168. Скільки дисциплінарних стягнень може бути застосовано за вчинення кожного порушення трудової дисципліни :

- а) одне стягнення;
- б) не більше двох стягнень;
- в) необмежена кількість стягнень.

169. Що повинен зробити власник або уповноважений ним орган перед застосуванням дисциплінарного стягнення?

- а) зажадати усних пояснень від порушника трудової дисципліни;
- б) зажадати письмових пояснень від порушника трудової дисципліни.

170. Що повинно враховуватись при обранні виду стягнення?

- а) ступінь тяжкості вчиненого проступку та заподіяну ним шкоду;
- б) матеріальне становище порушника;
- в) обставини за яких вчинено проступок;
- г) попередню роботу працівника;
- д) відповіді 1, 3 та 4.

171. Який порядок повідомлення працівника про застосування до нього дисциплінарного стягнення?

- а) стягнення оголошується в наказі (розпорядженні)роботодавця;
- б) працівник повідомляється під розписку;
- в) працівник усно повідомляється у відділі кадрів установи;
- г) усі вище перелічені відповіді;
- д) відповіді 1 та 2.

172. У який термін роботодавець повинен повідомити працівника про застосування до нього дисциплінарного стягнення?

- а) у трьохденний строк;
- б) у п'ятиденний строк;
- в) у десятиденний строк.

173. Чи є позбавлення премії працівника дисциплінарним стягненням ?

- а) так;
- б) ні.

174. Чи заносяться дисциплінарні стягнення до трудової книжки працівника?

- а) заносяться;
- б) не заносяться.

175. По закінченні якого строку з дня накладання дисциплінарного стягнення працівник вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення ?

- а) один рік;
- б) два роки;
- в) шість місяців.

176. Чи можливе дострокове зняття дисциплінарного стягнення ?

- а) не можливе;

б) можливе за умови якщо працівник не допустив нового порушення трудової дисципліни та проявив себе як сумлінний працівник;

в) можливе за умови погіршення матеріального становища працівника або стану його здоров'я.

177. Чи застосовуються заходи заохочення до працівника протягом дії дисциплінарного стягнення?

а) застосовуються;

б) не застосовуються.

178. Прогул – це:

а) відсутність на робочому місці більше ніж 3 години протягом робочого дня без поважних причин;

б) самовільне використання працівником без згоди роботодавця днів відгулу;

в) залишення роботи до проходження двотижневого строку попередження при звільненні за власним бажанням;

г) залишення роботи до закінчення строку трудового договору чи строку, який працівник зобов'язаний відробити після закінчення навчального закладу;

д) відповіді 1, 2, 3, та 4.

179. Чи вважається прогулом відсутність працівника не на підприємстві, а на робочому місці?

- а) вважається;
- б) не вважається.

180. Чи вважається прогулом відмова від роботи, що є протипоказаною за станом здоров'я?

- а) вважається;
- б) не вважається.

181. Чи вважається прогулом відмова від роботи необумовленої трудовим договором?

- а) не вважається;
- б) вважається.

182. Чи вважається прогулом невихід на роботу після закінчення строку попередження про розірванні трудового договору з ініціативи працівника?

- а) вважається;
- б) не вважається.

183. Чи є правомірним звільнення працівника за однократний випадок прогул?

- а) так
- б) ні.

184. Чи можливо застосування за прогул мір дисциплінарного стягнення інших ніж звільнення?

- а) МОЖЛИВО;
- б) НЕ МОЖЛИВО.

185. Звільнення як вид дисциплінарного стягнення за появу на роботі:

- а) у нетверезому стані можливе:
- б) за однократний такий проступок;
- в) за два таких проступки протягом року;
- г) за три таких проступки протягом року.

186. Чи є факт розпивання працівниками спиртних напоїв на території установи дисциплінарним проступком?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо це призвело до заподіяння шкоди установі.

187. Звернення громадян, де висловлюється порада щодо діяльності органів державної влади це:

- а) пропозиція;
- б) заява;
- в) скарга;

188. Чи можлива усна форма звернення громадянина до органу державній влади?

- а) не можлива;
- б) можлива, якщо звернення здійснено шляхом телефонного зв'язку;
- в) можлива, якщо громадянин звертається до посадової особи на особистому прийомі, та це звернення записано посадовою особою;
- г) можлива у будь-якому випадку.

189. Громадяни мають право звертатись до органів державної влади:

- а) тільки українською мовою;
- б) тільки російською мовою;
- г) українською чи іншою мовою, прийнятною для сторін.

190. Чи розглядаються письмові звернення які не підписані авторами?

- а) розглядаються у будь якого випадку;
- б) не розглядаються;
- в) розглядаються, якщо вони містять інформацію про злочин.

191. Звернення громадян розглядаються та вирішуються у термін:

- а) не більше 15 днів;
- б) не більше одного місяця;
- в) не більше двох місяців;
- г) не більше трьох місяців.

192. Звернення громадян, які не потребують додаткового вивчення розглядаються у термін:

- а) 5 днів;
- б) 10 днів;
- в) 15 днів;
- г) 30 днів.

193. За розгляд звернень громадян органами державної влади:

- а) плата не стягується;
- б) плата стягується в розмірах, визначених КМУ;
- в) плата стягується, якщо звернення має майновий характер;
- г) стягується плата у розмірі 1 гривні.

194. Чи має право роботодавець бути членом виборного органу профспілкової організації:

- а) так;
- б) ні;

195. Чи зобов'язані профспілки представляти інтереси працівника в органах, що розглядають індивідуальні трудові спори?

- а) зобов'язані;
- б) профспілки не мають такого права;
- в) не зобов'язані але мають на це право.

196. Звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини подається:

- а) протягом 6 місяців після виявлення порушення прав і свобод людини;
- б) протягом одного року після виявлення порушення прав і свобод людини;
- в) протягом двох років після виявлення порушення прав і свобод людини;
- г) у даному випадку строку не обмежений.

197. Центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я є:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Верховна Рада України;
- в) Президент України;
- г) Міністерство охорони здоров'я.

198. Хто приймає рішення щодо розподілу бюджетних коштів, головним розпорядником яких є МОЗ?

- а) Прем'єр-міністр України;
- б) бюджетний комітет Верховної Ради України;
- в) Міністр охорони здоров'я України;
- г) Президент України.

199. До компетенції якого органу державної влади віднесено затвердження номенклатури медичних та фармацевтичних спеціальностей та посад?

- Міністерства охорони здоров'я України;
- Кабінету Міністрів України;
- управлінь охорони здоров'я обласних адміністрацій;
- Міністерства освіти та науки України.

200. Державна акредитація комунального закладу охорони здоров'я проводиться:

- а) Державною контрольно-ревізійною службою України;
- б) Міністерством охорони здоров'я України;
- в) Державною податковою службою України;
- г) управліннями охорони здоров'я обласних адміністрацій.

201. Чи підлягає ліцензуванню діяльність пов'язана з виготовленням препаратів з компонентів донорської крові?

- а) підлягає;
- б) не підлягає;

202. Чи мають право суб'єкти господарювання здійснювати виготовлення препаратів крові, які не зареєстровані в Україні?

- а) мають право;
- б) не мають права;

203. Державна акредитація закладу охорони здоров'я проводиться:

- а) раз на рік;
- б) раз на три роки;
- в) раз на п'ять років;

г) раз на сім років.

204. Актами прокурорського реагування є:

- а) ухвала, постанова;
- б) протест, припис, подання, постанова;
- в) наказ, припис, постанова.
- г) ухвала, наказ, подання.

205. Чи мають право працівники МВС входити безперешкодно у нічний час у приміщення медичних закладів?

- а) мають право при стихійному лихові, інших надзвичайних обставинах;
- б) не мають права;
- в) мають право з метою припинення злочину, переслідуванні осіб підозрюваних у вчиненні злочину;
- г) відповіді 1 та 3.

Ситуаційні завдання

206. Визначте форму української держави, спираючись на положення Конституції України.

207. Вкажіть, в наведеному переліку, джерела права, відповідь обґрунтуйте:

- 1) судовий прецедент
- 2) нормативно-правовий акт
- 3) закон
- 4) біблійний закон
- 5) звичай, традиція
- 6) технічні норми

208. Надайте нормативно-правові акти у порядку убування їх юридичної сили:

- закон
- Підзаконні акти України
- Конституція України

209. Карпенко М.Ю. працювала фармацевтом в аптеці № 2 м. Запоріжжі. В порушення своїх трудових обов'язків вона не дотримувалася правил зберігання реалізуємих покупцям лікарських засобів. В результаті цього Петрову К.М., який купив і вжив лікарський засіб, не придатний для використання, заподіяна тяжка шкода здоров'ю.

Визначте правовідносини, які мають місце в даному випадку, їх зміст. Нормами, яких галузей права і яких конкретно нормативно-правових актів регулюються дані правовідносини?

210. До яких видів правопорушень відносяться такі діяння:

- 1) заподіяння шкоди здоров'ю особи в результаті продажу лікарських засобів неналежної якості;
- 2) розкрадання наркотичних засобів або психотропних речовин, вчинене особою з використанням свого службового становища;
- 3) незаконний обіг сильнодіючих або отруйних речовин з метою збуту;
- 4) заняття приватною медичною практикою або приватної фармацевтичною діяльністю особою, яка не має ліцензії на обраний вид діяльності, якщо це спричинило по необережності заподіяння шкоди здоров'ю людини або спричинило з необережності смерть людини;
- 5) заняття приватною медичною практикою або приватної фармацевтичною діяльністю особою, що не мають ліцензію на даний вид діяльності;
- б) порушення законодавства в галузі забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, що виразилося в порушенні діючих санітарних правил і гігієнічних нормативів, невиконанні санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів;

- 7) порушення юридичною особою правил виробництва, виготовлення, переробки, зберігання, обліку, відпуску, реалізації, продажу, розподілу, перевезення, пересилання, придбання, використання, ввезення, вивезення або знищення речовин, інструментів або обладнання, які використовуються для виготовлення наркотичних засобів або психотропних речовин;
- 8) відсутність на роботі працівника більше чотирьох годин підряд протягом робочого часу;
- 9) втрата (розлиття, розсипання) фармацевтом речовин, які використовуються при виготовленні лікарських засобів:

Які види юридичної відповідальності передбачені за дані правопорушення?

211. ПП «Вогонь» здавало приміщення в оренду товариству з обмеженою відповідальністю «Аптека». В порушення договірних зобов'язань ТОВ «Аптека» протягом року не оплачувало орендну плату. Керівництво ПП «Вогонь» звернулося до районного суду з позовом про зобов'язування відповідача сплатити орендну плату. У позовній заяві юрисконсульт ПП «Вогонь» в якості позивача вказав директора товариства, а в якості відповідачів вказав всіх співзасновників ТОВ «Аптека» - Іванова, Парченко, Ілюшенко і ін. Всього 18 чоловік.

Правомірні лі дії юрисконсульта ПП «Вогонь»? Які суб'єкти повинні бути вказані в якості позивачів і відповідачів у позовній заяві? До якого суду слід адресувати позов?

212. Випускники фармацевтичного факультету вирішили створити аптечний заклад в дитячій клінічній лікарні. Для цього вони домовилися з головним лікарем лікарні про оренду 12 кв.м. приміщення на першому поверсі будівлі лікарні, обладнали приміщення вітринами, закупили лікарські засоби і стали продавати ліки відвідувачам лікарні.

Оцініть законність дій випускників фармацевтичного факультету. Які умови передбачені законодавством для заняття фармацевтичною діяльністю? Які види юридичної відповідальності передбачені за їх порушення?

213. Литвиненко Л.Д. вирішив зайнятися бізнесом. Вважаючи, що продаж лікарських засобів може принести хороший дохід, він особисто орендував приміщення, придбав лікарські засоби, найняв продавців з числа осіб, які закінчили курси продавців. Після цього так звана «аптека» почала свою діяльність.

Вкажіть, які порушення допустив Литвиненко Л.Д. Хто може працювати в якості продавців в аптечних установах? Які види відповідальності повинні бути застосовані до Литвиненко Л.Д.?

214. Ілларіонов І.І. у власному гаражі займався виробництвом антисептичного розчину на основі етилового спирту, реалізуючи його «по знайомству» в аптеки та лікувальні заклади.

Які норми права порушив Ілларіонов І.І.? Які види відповідальності підлягають застосуванню до Ілларіонова І.І., до аптек і лікувальних установ.

215. Пенкін А.І. придбав в аптеці прострочений лікарський засіб. Виявивши це, він зажадав від працівників аптеки повернути йому гроші і відшкодувати моральну шкоду.

Чи правомірна вимога Пенкіна А.І.? Як слід вчинити працівникам аптеки? Які терміни - термін служби, термін придатності або гарантійний термін - повинні встановлюватися виробником на лікарські засоби?

216. Галкіна К.А., працюючи фармацевтом в аптеці, продала ліки, виготовлені в рецептурному відділі, у якого закінчився термін придатності. В результаті прийому простроченого лікарського засобу Петрученко І.В. отримав отруєння і витратив на лікування 1200 грн.

Якими правовими засобами може захистити свої права Петрученко І.В.? Куди йому слід звернутися. Вкажіть, які види юридичної відповідальності повинні бути застосовані до Галкіної К.А., а які до аптеки?

217. Фармацевтична компанія розмістила на телебаченні рекламу лікарського засобу, що підлягає застосуванню при захворюванні

очей. При цьому в рекламі було зазначено, що безпека та ефективність засобу гарантовані його природним походженням, а попередження про наявність протипоказань до їх застосування та використання, про необхідність ознайомлення з інструкцією із застосування або отримання консультації фахівців були відсутні. Дубов Н.Н., якому виповнилося 90 років, побачивши рекламу, придбав вказаний лікарський засіб. В наслідок його прийому у Дубова Н.Н. загострилися хронічні захворювання печінки та підшлункової залози, в зв'язку з чим на лікування їм витрачено 3456 гривень. Позитивного лікувального результату від застосування разрекламованого лікарського засобу у Дубова Н.Н. не виявлено.

Оцініть законність рекламної діяльності. Хто і в якому розмірі повинен нести відповідальність за завдану шкода?

218. Маслюкова С.Т. працювала в аптеці провізором. Після народження дитини в 2013 році вона звільнилася і займалася доглядом за дитиною. У 2016 році вона вирішила вийти на роботу. І в 2016 році знову була прийнята на колишнє місце роботи.

Які умови для заняття фармацевтичною діяльністю? Які умови для прийому Маслюкової С.Т. на роботу в 2016 році? Яка відповідальність передбачена законодавством за недотримання цих умов?

219. Лазарева А.О. і Рубан І.М., маючи кваліфікацію провізора, працювали позмінно в аптеці, виконуючи функції «першостольник». У зв'язку з кризовим станом в країні з метою економії коштів прибиральниця і вантажник були звільнені. Тому адміністрація зажадала, щоб Лазарева А.О. і Рубан І.М. додатково виконували функції вантажника і прибиральниці. Рубан І.М. відмовилася від виконання зазначених функцій і була в зв'язку з цим звільнена як порушник трудової дисципліни. Лазарева А.О., побоюючись звільнення, стала працювати щодня без вихідних днів, виконуючи при цьому функції вантажника і прибиральниці. При цьому зарплата залишилася колишньою.

Чи правомірні дії адміністрації? Як захистити права Лазарева А.О. і Рубан І.М.?

220. Зубова Г.А. працювала позмінно в аптеці на посаді фармацевта. Коли змінниця захворіла, адміністрація зажадала, щоб Зубова Г.А. працювала у дві зміни. Зубова Г.А. працювала по 12 годин на день протягом місяця без вихідних.

Чи законні вимоги адміністрації аптеки? Як захистити Зубова Г.А. свої права?

221. Погорелова Л.І. працювала на фармацевтичному складі. Перекладаючи коробки з дорогими ліками, вона впустила коробку, в результаті чого 4 флакона з ліками розбилися. Роботодавцю було завдано збитків на суму 4700 гривень. Середньомісячна заробітна

плата Погореловій Л.І. становить 3200 гривень. Адміністрація зажадала від працівниці відшкодувати збиток повною обсязі.

Чи законні вимоги адміністрації?

222. Марфіна Л.Л. при влаштуванні на роботу на фармацевтичний завод зажадала від адміністрації, щоб їй видали засоби індивідуального захисту: спецодяг, респіратор, рукавички, захисну мазь, індивідуальну гумове взуття для миття в душі. Адміністрація виконала зазначену вимогу, за винятком видачі взуття для миття в душі.

Чи правильно вчинила адміністрація? Які вимоги до засобів індивідуального захисту на фармацевтичних виробництвах? Для відповіді проаналізуйте Кодекс законів про працю України.

223. Палова Т.С., працюючи провізором в аптеці, через затори на дорогах три дні поспіль спізнювалася на роботу. Адміністрація звільнила Павлову Т.С. за прогул, мотивуючи своє рішення тим, що працівниця в зв'язку з запізненнями була відсутня на роботі більше чотирьох годин.

Чи правомірне рішення роботодавця? Що таке прогул? За якою підставою і за яких умов можна звільнити Павлову Т.С.?

224. Працівники аптеки протягом двох місяців викидали прострочені ліки, а також відходи, отримані при виготовленні ліків, в сміттєві баки житлового будинку № 15.

Чи законні дії працівників аптеки? Який порядок розміщення відходів аптечних установ? Які вид і розмір відповідальності за вчинені дії працівників аптеки?

225. Фармацевтичний завод «Витафарм» в результаті виходу з ладу очисних споруд протягом тривалого часу здійснював скидання забруднених стічних вод у місцеве озеро, в результаті чого виникло перевищення в кілька разів гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин в озері. Це викликало масову загибель риби, а громадянам, які купалися в озері, була заподіяна тяжка шкода здоров'ю в результаті хімічних опіків.

Які види юридичної відповідальності повинні бути накладені в даному випадку за вчинення екологічного правопорушення? Які суб'єкти повинні бути піддані відповідальності?

226. Куценко Р.Н. придбав в аптеці лікарські засоби. Слідчий Сніжко В.В., в зв'язку з розслідуванням кримінальної справи, викликав на допит фармацевта Терещенко О.І. і запитав, які лікарські засоби придбав Куценко Р.Н. Терещенко О.І. відмовилася відповідати на питання, мотивуючи це тим, що відомості про пацієнтів і придбані ними лікарські засоби складають службову і лікарську таємницю.

Чи є законною відмова Терещенко О.І. відповідати на подібні запитання слідчого? Що становить предмет державної, службової, комерційної, лікарської таємниці?

227. Фармацевт Карпенко М.Ю. запізнилася на роботу на 3,5 години. На питання завідувача аптекою про підстави запізнення, Карпенко М.Ю. відповіла, що запізнилася в зв'язку з автомобільними пробками, через які не змогла вчасно прийти на роботу. Провізор за даним фактом склала доповідну записку на ім'я завідувача аптекою, на підставі якої Карпенко була звільнена з роботи.

Чи правомірні дії адміністрації? Як кваліфікувати дії Карпенко М.Ю.?

228. Провізор Пономаренко П.П. двічі протягом року отримував догану за порушення трудової дисципліни. Після чергового проступку, завідувачем аптекою був виданий наказ, в якому Пономаренко П.П. було оголошено догану із занесенням цього дисциплінарного стягнення в трудову книжку порушника.

Чи правомірні дії адміністрації лікарні? Обґрунтуйте свою позицію.

229. 15 березня провізором Степок Є.Є. під час робочого дня було встановлено, що фармацевт Долбіков О.О. знаходиться на

робочому місці в нетверезому стані. Завідувач аптекою зажадав від Долбікова О.О. письмових пояснень по цьому факту, що останній відмовився зробити. За даним фактом Степком Є.Є. був складений акт і доповідна записка на ім'я завідувача. 25 березня Степок Є.Є. передав відповідні матеріали завідувачу аптекою. Після ретельного вивчення всіх викладених фактів, 17 квітня було видано наказ, згідно з яким Долбікова О.О. був звільнений за грубе порушення трудової дисципліни.

Чи правомірні в даному випадку підстави звільнення Долбікова О.О.? Дотриманий адміністрацією порядок застосування дисциплінарних стягнень?

230. 22 травня в результаті недбалого ставлення до своїх професійних обов'язків фармацевтом Суховим А.В. в аптеці № 149 сталося псування значної кількості ліків. 23 травня Сухового А.В. госпіталізували з діагнозом «гостра серцева недостатність». 10 липня, після лікування, Суховий А.В. вийшов на роботу. 11 липня було видано наказ, в якому за порушення трудової дисципліни Суховому А.В. було оголошено догану. Суховий А.В. не погодився з цим фактом, мотивуючи це тим, що з дня вчинення проступку минуло більше 1 місяць і звернувся в КТС.

Чи правий в даній ситуації Суховий А.В.? Яке рішення повинна прийняти КТС?

231. Лагодіним І.І. було допущено запізнення на роботу на 30 хвилин. У письмовому поясненні на ім'я завідувача аптекою Лагодін І.І. пояснив, що запізнення сталося у зв'язку з різким погіршенням стану здоров'я його матері, якій він надавав першу медичну допомогу до приїзду «швидкої допомоги». Наказом завідувача аптекою Лагодіну І.І. було оголошено догану.

Чи правомірні дії адміністрації в даному випадку? Обґрунтуйте свою позицію.

232. 2 березня 2014 року на провізора Антонову Р.П. було накладено дисциплінарне стягнення у вигляді догани. При заохоченні працівників до свята 8 березня у 2015 році Антонова Р.П. була позбавлена премії. Адміністрація аптеки мотивувала це тим, що не має права заохочувати Антонову Р.П., яка має дисциплінарне стягнення.

Чи правомірні дії адміністрації в даному випадку?

233. 12 травня 2015 року Дмитрову О.І. було оголошено догану. 17 вересня 2016 року за особливі трудові заслуги Дмитровов О.І. був представлений до нагородження почесною грамотою Президента України.

Чи правомірно, в даному випадку, представлення Дмитрова до нагородження?

234. Через недбале ставлення до своїх трудових обов'язків фармацевту Терещенко В.В. було оголошено догану. Про цей факт сам Терещенко В.В. дізнався у відділі кадрів аптеки, куди його викликали і повідомили, що на нього накладено дисциплінарне стягнення.

Чи дотриманий адміністрацією порядок накладення дисциплінарного стягнення? Обґрунтуйте свою позицію.

235. У червні 2016 року провізор Симонова А.П. дізналася, що при виплаті заробітної плати за грудень 2015 року бухгалтерія аптеки помилково здійснила відрахування, які не повинна була робити. Не погодившись з даним фактом, Симонова А.П. звернулася за вирішенням цієї суперечки в КТС. Голова КТС аптечного управління Іванова Н.М. відмовила Симонової А.П. в прийомі її заяви, мотивуючи це тим, що встановлений законодавством 3-місячний термін минув.

Чи правомірні дії голови КТС Іванової М.М.? Обґрунтуйте свою позицію.

236. Розгляд заяви Гапотченко Н.І. за рішенням трудового спору проводився в КТС без її участі. Голова КТС Ворничес Н.В. повідомив, що в усній бесіді з Гапотченко Н.І. вона повідомила, що не зможе прийти на засідання через стан свого здоров'я. Голосуванням всіх членів комісії з цього приводу було прийнято рішення про розгляд справи без участі Гапотченко Н.І. В результаті

вивчення всіх матеріалів, комісія прийшла до висновку про відмову в задоволенні вимог Гапотченко Н.І.

Чи дотримані вимоги чинного законодавства в даній ситуації? Що необхідно зробити членам КТС в даному випадку?

237. Після рішення КТС суперечки між фармацевтом Паренюк О.М. і керівництвом аптечного управління, секретарем комісії був складений протокол, копія якого на наступний день після засідання була вручена Паренюк О.М. Паренюк О.М. заявила, що в даному випадку порушені терміни вручення відповідної копії і заявила про звернення з цього приводу до суду.

Чи права в даному випадку Паренюк О.М.?

238. Не погоджуючись з накладеним дисциплінарним стягненням у вигляді догани фармацевт Суркова М.М. звернулася до районного суду з заявою про скасування відповідного стягнення. У зв'язку з невеликою кількістю працівників в аптеці, комісія з трудових спорів в даному закладі не обирається. Згідно з постановою суду, відповідну заяву Суркової М.М. було повернуто без розгляду, і запропоновано звернутися в КТС вищого органу.

Чи правомірно рішення суду?

239. Молодий фахівець Бірюкова А.Л. після закінчення фармацевтичного факультету медичного університету була

направлена на роботу в аптеку № 1. Керівництво аптеки відмовило в прийомі на роботу Бірюкової А.Л., мотивуючи це відсутністю вакантних місць. З цього приводу Бірюкова А.Л. звернулася в суд із заявою про примушення керівництва аптеки прийняти її на роботу. Згідно з постановою суду, відповідну заяву Бірюкової А.Л. було залишено без розгляду та повернуто. Запропоновано спочатку звернутися в КТС установи.

Чи правомірно рішення суду?

240. 17 квітня 2016 фармацевта Денісову Г.Г. звільнили за прогул. Відповідне рішення було оголошено в наказі від 21 квітня 2016. У той же день Денісовій Г.Г. була видана трудова книжка. Не погоджуючись з формулюванням звільнення Денісова Г.Г. 20 травня 2016 звернулася з відповідною заявою до районного суду. Відповідно до постанови суду заяву Денісової Г.Г. було залишено без розгляду та повернуто в зв'язку з пропуском строків звернення до суду.

Чи правомірно рішення суду?

241. За недбале ставлення до своїх трудових обов'язків, що призвело до знищення витратних матеріалів фармацевту Петрову А.А. було оголошено догану. Крім цього, розпорядженням адміністрації Петрова А.А. зобов'язали відшкодувати завдані збитки в розмірі середньомісячного заробітку. Не погоджуючись з

цим, Петров А.А. звернувся в суд, мотивуючи це тим, що він вже покараний в дисциплінарному порядку.

Права чи в даній ситуації Петренко В.В.? Обґрунтуйте свою позицію.

242. При залученні провізора Артющенко А.А. до матеріальної відповідальності за недбале виконання трудових обов'язків, що спричинило за собою втрату великої кількості 70%-ного спирту, до суми збитків завданих фармацевтичній фабриці, були включені збитки за нереалізовані настоянки, які могли бути зроблені зі знищеного спирту.

Чи правомірні дії адміністрації фармацевтичної фабрики в даному випадку? Обґрунтуйте свою позицію.

243. При ліквідації пожежі, яка виникла через несправну електропроводку, провізор Рябокінь М.Є. була змушена знищити певну кількість перманганату калію, який зберігався в сусідній кімнаті, займання якого могло призвести до небезпечних наслідків. Після того як пожежу було ліквідовано, розпорядженням керівництва, Рябокінь М.Є. залучили до матеріальної відповідальності в розмірі вартості знищеного перманганату калію, що не перевищувало розмір її середньомісячного заробітку.

Чи правомірні в цій ситуації дії адміністрації?

244. При накладенні на працівника фармацевтичної фабрики Даниленко А.А. матеріальної відповідальності за пошкодження вимірювального приладу, розмір збитку був визначений виходячи з балансової вартості приладу. Певний розмір збитку перевищував розмір середньомісячної заробітної плати Даниленко А.А. у три рази. Наказом адміністрації, Даниленко А.А. був притягнутий до матеріальної відповідальності в розмірі її середньомісячного заробітку.

Чи правомірні дії адміністрації в даному випадку? Обґрунтуйте свою позицію.

245. За наказом керівника аптечного закладу провізора-інтерна Днепрову Л.М. залучили до матеріальної відповідальності за псування витратних матеріалів. У зв'язку з тим, що з Днепрвою Л.М. був укладений договір про повну матеріальну відповідальність, розмір збитків які потрібно було відшкодувати, визначений в повному розмірі.

Чи правомірні дії адміністрації в даному випадку? Обґрунтуйте свою позицію.

246. Провізор Парасюк К.П. був притягнутий до матеріальної відповідальності за те, що він, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння завдав шкоди аптечного закладу. Незважаючи на те, що розмір прямої дійсної шкоди перевищував середній місячний заробіток Парасюка К.П. втричі, його зобов'язали відшкодувати

збитки в повному обсязі. Парасюк К.П. не погодився з формулюванням наказу, мотивуючи незгоду тим, що під час події він не знаходився при виконанні своїх трудових обов'язків.

Правий в даній ситуації Парасюк К.П.?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07.2005 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

4. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

5. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>

6. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

7. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10.04.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>

8. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80/print1360005360446510>

9. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 0.06.2000 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>

10. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

11. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/752-14>

12. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

13. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

14. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>

15. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів: Указ Президента України № 440/2011 від 08.04.2011 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/440/2011>

16. Про затвердження переліку медичних виробів, операцій з постачання на митній території України та ввезення на митну

територію України яких підлягає обкладенню податком на додану вартість за ставкою 7 відсотків: Постанова Кабінету Міністрів України № 216 від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

<http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/publish/article/594961>

17. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78. Охорона здоров'я: Наказ МОЗ України № 117 від 29.03.2002 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20020329_117.html

18. Про вдосконалення атестації провізорів та фармацевтів: Наказ МОЗ України № 818 від 12.12.2006 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1366-06>

19. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами: Наказ МОЗ України № 723 від 31.10.2011 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1420-11>

20. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з імпорту лікарських засобів: Наказ МОЗ України № 143 від 20.02.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0307-13>

21. Про затвердження лікарських засобів, заборонених до рекламування, які відпускаються без рецепта: Наказ МОЗ України № 876 від 06.11.2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1948-12>

22. Про затвердження протоколів провізора (фармацевта):
Наказ МОЗ України № 875 від 11.10.2013 р. [Електронний ресурс].
- Режим доступу :
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20131011_0875.html

23. Про затвердження Інструкції про порядок контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі:
Наказ МОЗ України № 436 від 30.10.2001 р. [Електронний ресурс].
— Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0107-02>

24. Про затвердження документів з питань забезпечення якості лікарських засобів: Наказ МОЗ України № 95 від 16.02.2009 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20090216_95.html

25. Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і вироби медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень: Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2005 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html

26. Судова медицина. Медичне законодавство : підручник : у 2 кн. / М. В. Банчук [та ін.] ; за ред.: В. Ф. Москаленко, Б. В. Михайличенко. - 2-ге вид., випр. - К. : Медицина, 2012. - Кн. 2 : Медичне законодавство: правова регламентація лікарської діяльності. - К. : ВСВ Медицина, 2012. - 496 с.

Додаткова:

1. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.

2. Права людини в сфері охорони здоров'я: практичний посібник / І. Берн [та ін.] ; за наук. ред. І. Сенюти. – Львів : Медицина і право, 2012.

3. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.

4. Сучасне українське медичне право : монографія / за заг. ред. С. Г. Стеценка. – К.: Атіка, 2010.

5. Фармацевтичне право : навч. посіб. / В. О. Шаповалова [та ін.] ; за заг. ред. В. О. Шаповалової. — Х. 2011.

Міжнародні та регіональні стандарти

1. Всесвітня конвенція про авторське право. ЮНЕСКО від 06.09.1952 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_052

2. Женевський договір про міжнародну реєстрацію наукових відкриттів. ВО інтелектуальної власності від 07.03.1978 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/999_005

3. Загальна декларація прав людини. ООН, 10.12.1948 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

4. Конвенція про підроблення медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я. Рада Європи від 28.10.2011 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a91

5. Конвенція про розробку Європейської фармакопеї. Рада Європи від 22.07.1964 р. // Права людини в системі взаємовідносин «лікар-пацієнт» в відкритому суспільстві. Серія «Бібліотека сімейного лікаря». Випуск 1 (12.2000). — Київ, «Медицина України», 2000.

6. Угода про забезпечення населення лікарськими засобами, вакцинами та іншими імунобіологічними препаратами, виробами медичного призначення і медичної техніки, що виробляються на території держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав. СНД від 24.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_030

7. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. СОТ від 15.04.1994 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018